

ODBORNÉ STANOVISKO

hlavného kontrolóra mesta Spišská Nová Ves
k návrhu rozpočtu mesta na rok 2023
a k návrhu viacročného rozpočtu mesta na roky 2024 – 2025

V zmysle § 18f, ods. 1, písmeno c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. predkladám **odborné stanovisko** k návrhu rozpočtu mesta Spišská Nová Ves na rok 2023 a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024 – 2025 (ďalej len návrh rozpočtu).

Pri jeho vypracovaní som:

- preskúmal návrh rozpočtu obce,
- preveril plnenie zákonných povinností, ktoré musí mesto dodržať pri zostavení návrhu rozpočtu,
- skontroloval, či bol návrh rozpočtu zverejnený zákonným spôsobom.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri návrhu rozpočtu som preskúmal:

1. zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu,
2. metodickú správnosť predloženého návrhu rozpočtu,
3. metodickú správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. a zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona:

- NR SR 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z. n. p.,
- NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- NR SR č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z. n. p. a ostatných súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami mesta

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s týmito záväznými nariadeniami mesta:

- a) Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami mesta,
- b) Zásady hospodárenia s majetkom mesta,
- c) Všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta,
- d) Všeobecne záväzné nariadenie o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad,
- e) Všeobecne záväzné nariadenie mesta o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení zriadených na území mesta.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh rozpočtu bol v súlade s § 9 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p. zverejnený v zákonom stanovenej lehote spôsobom v meste obvyklým - na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle mesta (www.spiskanovaves.eu), v zmysle zákona o e-Governmente aj na centrálnej úradnej elektronickej tabuli (cuet.slovensko.sk).

Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na mestskom úrade.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie schválenej opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov. Taktiež bola použitá štatistická klasifikácia výdavkov (funkčná klasifikácia) verejnej správy (SK COFOG) a Príručka na zostavenie rozpočtu na roky 2023 až 2025 uverejnená vo Finančnom spravodajcovi pod č. MF/005055/2022-411.

Súčasťou rozpočtu mesta sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených mestom, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je mesto zakladateľom.

3. Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu

Návrh viacročného programového rozpočtu mesta na roky 2023 – 2025 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a v súlade s vydanou metodikou Ministerstva financií SR č.5238/2004-42 na usmernenie programového rozpočtovania v znení dodatku č. 1 a č. 2 a Manuálu k metodickému pokynu týkajúceho sa formulovania cieľov a merateľných ukazovateľov.

Návrh programového rozpočtu pre roky 2023 – 2025 obsahuje programovú štruktúru, ktorú tvoria programy, podprogramy, prvky, projekty. V rámci každého programu sú definované zábery, ciele, merateľné ukazovatele.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu mesta na rok 2023 vychádza z vývoja príjmov a výdavkov v roku 2022 a z očakávaného plnenia rozpočtu k 31. 12. 2022 s prihliadnutím na aktuálne zmeny v platnej legislatíve. Vychádza zo skutočnosti, že rozpočet mesta je základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií mesta v príslušnom rozpočtovom roku.

Návrh rozpočtu výdavkov je súhrnom návrhov rozpočtov za oddelenia MsÚ, Mestskú políciu, rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ktorými sú školy, školské zariadenia, CVC a Domov dôchodcov.

Príspevkové organizácie, ktorých je mesto zriaďovateľom sú napojené na rozpočet mesta príspevkom, ktorý je určený na ich bežnú činnosť alebo na kapitálové výdavky.

Predkladateľ návrhu rozpočtu zhodnotil reálnosť predpokladaných príjmov, na základe ktorých bolo možné zostaviť výdavkovú časť návrhu rozpočtu.

Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj finančné operácie, návratné zdroje financovania a ich splácanie.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2023,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2024 ,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2025.

Návrh rozpočtu na rok 2023 bol zostavený v členení na:

- bežné príjmy a bežné výdavky – bežný rozpočet,
- kapitálové príjmy a kapitálové výdavky – kapitálový rozpočet,
- finančné operácie.

Návrh rozpočtu mesta je zostavený ako viacročný a sú v ňom v rámci jeho pôsobnosti vyjadrené zábery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov na tri rozpočtové roky.

Súčasťou rozpočtu mesta sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Viacročný rozpočet na roky 2024 – 2025 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok.

Rozpočet mesta na rozpočtový rok 2023 je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú rovnako ako návrh viacročného štátneho rozpočtu iba formálne, ich ukazovatele sa však budú spresňovať v ďalších rozpočtových rokoch.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na schválenie MsZ bol predložený návrh rozpočtu mesta na rok 2023 a návrh viacročného rozpočtu mesta na roky 2024 – 2025 tak, ako to uvádzam v nasledujúcich tabuľkách.

Rozpočet celkom v eurách:

Rozpočtové roky	2023	2024	2025
Príjmy celkom	42 054 819	43 085 108	43 860 349
Výdavky celkom	42 054 819	43 085 108	43 860 349
Hospodárenie /prebytok – schodok/	0	0	0

Bežný rozpočet v eurách:

Rozpočtové roky	2023	2024	2025
Bežné príjmy celkom	40 244 448	42 885 108	43 660 349
Bežné výdavky celkom	39 909 674	41 013 144	42 005 286
Hospodárenie /prebytok – schodok/	334 774	1 871 964	1 655 063

Kapitálový rozpočet v eurách:

Rozpočtové roky	2023	2024	2025
Kapitálové príjmy celkom	1 580 000	200 000	200 000
Kapitálové výdavky celkom	959 274	805 148	589 148
Hospodárenie /prebytok – schodok/	620 726	- 605 148	- 389 148

Finančné operácie v eurách:

Rozpočtové roky	2023	2024	2025
Príjmové finančné operácie celkom	230 371	0	0
Výdavkové finančné operácie celkom	1 185 871	1 266 816	1 265 915
Hospodárenie /prebytok – schodok/	- 955 500	- 1 266 816	- 1 265 915

Pre zostavenie rozpočtu boli dodržané pravidlá ustanovené v § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., podľa ktorých sa rozpočet zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový.

Návrh rozpočtu mesta na rok 2023 je zostavený ako **vyrovnaný**. Výsledkom hospodárenia bežného rozpočtu je prebytok vo výške 334 774,- eur. Návrh hospodárenia kapitálového rozpočtu je prebytok vo výške 620 726,- eur. Výsledok finančných operácií - mínus 955 500,- eur.

V návrhu rozpočtu sú vyjadrené finančné vzťahy mesta:

- k štátu - týmito vzťahmi sú podiely na daniach v správe štátu, dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy a ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúcim pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv,
- k zriadeným rozpočtovým a príspevkovým organizáciám, ktorými sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených mestom,
- k právnickým osobám, ktorých je mesto zakladateľom,
- k rozpočtom iných obcí, ako aj finančné vzťahy k rozpočtu VÚC, do ktorého územia mesta patrí, pri plnení spoločných úloh.

I. ROZPOČET PRÍJMOV

V tabuľke č. 1 uvádzame prehľad o skutočných príjmoch mesta v členení na bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie od roku 2019, očakávanú skutočnosť v roku 2022 a návrh rozpočtu na rok 2023.

Tabuľka č. 1

Druh príjmu / Ukazovateľ	Skutočnosť v €			Očakávaná skutočnosť €	Rozpočet na rok €
	2019	2020	2021	2022	2023
Bežné príjmy	34 260 074,89	35 701 866,97	37 132 931,71	38 882 817,00	40 244 448,00
Kapitálové príjmy	1 823 653,17	289 437,06	1 110 440,73	2 314 418,00	1 580 000,00
Finančné operácie	1 077 585,12	2 371 441,44	6 386 709,90	5 113 557,00	230 371,00
S p o l u	37 161 313,18	38 362 745,47	44 630 082,34	46 311 092,00	42 054 819,00

1. Bežné príjmy

V návrhu rozpočtu na rok 2023 sú rozpočtované bežné príjmy v čiastke **40 244 448,- eur**, je to o 1 361 631,- eur viac ako je očakávaná skutočnosť za rok 2022.

1.1. Vývoj daňových príjmov za roky

Významnou položkou vlastných príjmov mesta je **príjem z podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb (DPFO)**. Rozpočet na rok 2023 vychádza z dostupných informácií, ktoré poskytla Únia miest Slovenska a z prognóz MF SR. V roku 2023 môže byť podielová daň pre mesto nižšia aj z dôvodu poklesu počtu obyvateľov oproti poslednému sčítaniu o cca 1 862 obyvateľov, čo môže predstavovať zníženie bežných príjmov o cca 355 tisíc eur.

V tabuľke č. 2 je prehľad skutočných príjmov DPFO v eurách za sledované roky.

Tabuľka č. 2

Daňový príjem - Rok	Skutočný príjem z podielovej dane v €					Očakávaná skutočnosť v €
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podielová daň z príjmov FO	12 792 025,00	14 239 083,00	15 572 180,00	15 427 715,00	15 883 865,00	17 603 000,00

Pri tvorbe návrhu rozpočtu **daní z nehnuteľnosti** sa vychádzalo z plánovaných ročných predpisov pri upravenej sadzbe u právnických a fyzických osôb o 12%. Návrh rozpočtu dane z majetku pre rok 2023 (z pozemkov, zo stavieb, z bytov) je o 305 800,- eur vyšší ako očakávaná skutočnosť za rok 2022, rozpočet daní zo stavieb a bytov je o 239 700,- eur vyšší ako očakávaná skutočnosť za rok 2022. U poplatku za odvoz komunálneho odpadu je návrh zvýšiť poplatok u fyzických osôb o 10%, u právnických osôb tiež o 10%. U drobného stavebného odpadu je návrh zvýšiť poplatok o 0,015 eur/kg.

Pre rok 2023 je navrhovaný rozpočet daní z majetku v celkovej výške 2 315 300,- eur. Rozpočet daňových príjmov celkom pre rok 2023 je v celkovej výške **22 193 509,- eur**. Je to o 1 173 400,- eur viac ako je očakávaná skutočnosť za rok 2022.

1.2. Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy tvoria príjmy z podnikania, príjmy z vlastníctva majetku, príjmy za administratívne poplatky, iné poplatky a dane a iné nedaňové príjmy.

Medzi finančne vyššie nedaňové príjmy mesta v roku 2023 budú aj naďalej patriť: príjem z prenájmu tepelného hospodárstva v čiastke 440 000,- eur, príjem z prenajatých budov, priestorov

a objektov v čiastke 332 000,- eur, príjem z nájomného za lesné pozemky vo výške 77 000,- eur, príjmy za dočasné parkovanie v čiastke 61 500,- eur, príjmy zo správnych poplatkov vyberaných mestom vo výške 120 000,- eur a iné.

Nedaňové príjmy mesta celkom na rok 2023 bez RO sú rozpočtované vo výške **2 498 524,- eur**. Oproti očakávanej skutočnosti za rok 2022 je to pokles o 240 499,- eur. Na tomto poklese oproti roku 2022 sa najviac zapísal rozpočtovaný pokles nedaňových príjmov za dočasné parkovanie (-39 600,- eur), z prenájmu tepelného hospodárstva (- 35 000,- eur), z výťažkov z lotérií a iných hier (- 60 000,- eur).

Medzi nedaňové príjmy mesta patria aj príjmy rozpočtových organizácií, ktorých zriaďovateľom je mesto. Do tejto kategórie sa zahŕňajú aj poplatky v materských školách, detských jasliach, základnej umeleckej škole, centrách voľného času, réžia v školských jedálňach, dary, platby z iných obcí do CVC. Nedaňové príjmy rozpočtových organizácií sú pre rok 2023 v čiastke 3 180 580,- eur. Je to o 240 944,- eur viac ako očakávaná skutočnosť za rok 2022.

1.3. Bežné granty a transfery

Príjmy z bežných grantov a transferov mesta na rok 2023 sú rozpočtované v čiastke **12 371 835,- eur**.

Najvyššie sú transfery na školstvo (prenesené, normatívne, účelové, originálne), ktoré sú rozpočtované v čiastke 9 676 015,- eur, transfer zo ŠR na sociálne veci v Domove dôchodcov v čiastke 1 007 540,- eur, účelový transfer z Environmentálneho fondu vo výške 197 000,- eur na financovanie odpadového hospodárstva (skládku), ktorá je na území mesta.

Transfery na projekty budú zapojené do rozpočtu v zmysle zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami v čase pripísania na bankový účet mesta.

2. Kapitálové príjmy

Návrh rozpočtu kapitálových príjmov na rok 2023 je v čiastke **1 580 000,- eur**. Pozostáva z návrhu rozpočtu príjmov z predaja budov vo výške 1 180 000,- eur (predaje v rámci majetkového usporiadania na základe žiadostí, na základe verejnej obchodnej súťaže) a z predaja pozemkov vo výške 400 000,- eur.

Príjmy z kapitálových transferov a grantov, v rozpočte nie sú neplánované, do rozpočtu sa zapoja až po oznámení poskytovateľov o úspešnosti podaných projektov, podpísaní zmlúv a prijatí platieb. V návrhu rozpočtu na rok 2023 príjem z predaja bytov nie je plánovaný.

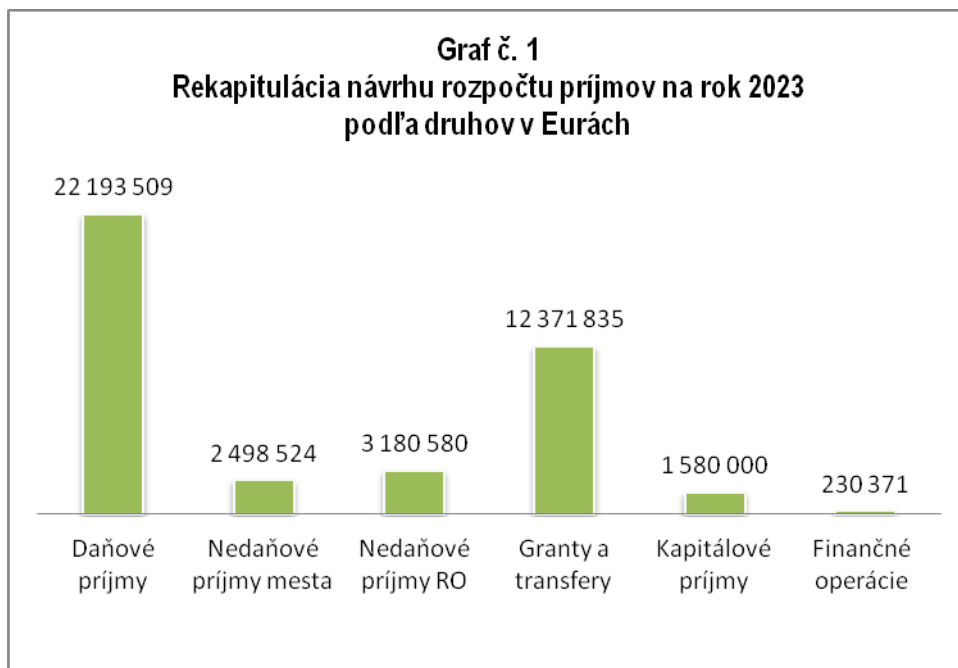
3. Finančné operácie – príjmové

Na rok 2023 sú rozpočtované príjmové finančné operácie v čiastke **230 371,- eur**. Pozostávajú s prídely rezervného fondu v čiastke 60 000,-eur, prevodu z fondu opráv v čiastke 20 000,- eur a z prevodu účelových finančných prostriedkov v čiastke 150 371,- eur (nepoužitú v roku 2022).

Finančné prostriedky z rezervného fondu budú použité v zmysle prijatého uznesenia MsZ Spišská Nová Ves.

4. Rekapitulácia návrhu rozpočtu príjmov na rok 2023

Návrh rozpočtu príjmov mesta na rok 2023 je vo výške **42 054 819,- eur**. Prehľad rozpočtu podľa druhov príjmu uvádzame v grafe č. 1.

Návrh rozpočtu príjmov mesta na rok 2023 je o 4 256 273,- eur nižší, ako je očakávaná skutočnosť v roku 2022, avšak oproti schválenému rozpočtu na rok 2022 je vyšší o 2 074 091,- eur.

V návrhu rozpočtu príjmov na rok 2023 je zapracovaný nárast príjmov vyplývajúci z návrhu VZN č. 4/2022 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad na území mesta Spišská Nová Ves. Kapitálový príjem mesta je založený iba na predpokladanom predaji pozemkov. Rozpočtované príjmové finančné operácie tvoria zanedbateľnú čiastku návrhu rozpočtu príjmov (0,5%), ale v priebehu roka sa predpokladá ich nárast.

II.

ROZPOČET VÝDAVKOV

V tabuľke č. 3 uvádzam prehľad o skutočných výdavkoch mesta v rokoch 2019 - 2021, očakávanú skutočnosť v roku 2022 a návrh rozpočtu výdavkov na rok 2023, v členení na bežné výdavky, kapitálové výdavky a finančné operácie v eurách.

Tabuľka č. 3

Druh výdavku/Ukazovateľ	Skutočnosť			Očakávaná skutočnosť	Rozpočet
	2019	2020	2021	2022	2023
Bežné výdavky	32 153 780,91	32 882 284,86	35 433 033,49	38 731 210,00	39 909 674,00
Kapitálové výdavky	1 249 099,56	1 953 458,01	6 357 752,50	6 636 712,00	959 274,00
Finančné operácie	1 101 559,12	1 187 851,35	1 207 150,58	943 170,00	1 185 871,00
S p o l u	34 504 439,59	36 023 594,22	42 997 936,57	46 311 092,00	42 054 819,00

1. Bežné výdavky

Návrh rozpočtu bežných výdavkov mesta na rok 2023 je vo výške **39 909 674,- eur** čo je o 1 178 464,- eur viac ako je očakávaná skutočnosť za rok 2022.

V tabuľke č. 4 uvádzam prehľad o návrhu rozpočtu bežných výdavkov na rok 2023 v eurách podľa jednotlivých programov vrátane prehľadu o absolútnom rozdieli navrhovaného rozpočtu oproti očakávanej skutočnosti za rok 2022.

Tabuľka č. 4

P. č.	Názov programu	Očakávaná skutočnosť 2022	Návrh rozpočtu 2023	Absolútny rozdiel rokov 2023-2022
	Manažment výkonu samosprávy mesta	40 600	49 052	8 452
2	Komunikujúce mesto	421 231	480 758	59 527
3	Podporné interné služby	3 378 633	3 689 473	310 840
4	Klientské služby	608 981	581 508	-27 473
5	Manažment rozvoja mesta	383 878	165 778	-218 100
6	Životné prostredie mesta	3 779 228	3 864 131	84 903
7	Bývanie a nebytové priestory	1 353 271	1 366 736	13 465
8	Doprava	1 176 509	710 772	-465 737
9	Sociálna starostlivosť	4 309 218	3 292 399	-1 016 819
10	Školstvo	19 735 415	21 845 423	2 110 008
11	Kultúra	697 757	717 120	19 363
12	Šport	1 766 450	2 171 174	404 724
13	Bezpečnosť občanov a návštevníkov	1 080 039	975 350	-104 689
x	S p o l u	38 731 210	39 909 674	1 178 464

Najvyšší absolútny **nárast** výdavkov v roku 2023 oproti očakávanej skutočnosti v roku 2022 je rozpočtovaný v programoch č. 10 Školstvo (2 110 008,- eur), č. 12 Šport (404 724,- eur) a č. 3. Podporné interné služby (310 840,- eur), najvyšší **pokles** výdavkov je v programe č. 9 Sociálna starostlivosť (- 1 016 819,- eur) a v č. 13 Bezpečnosť občanov a návštevníkov (- 104 689,- eur).

2. Kapitálové výdavky

V návrhu rozpočtu na rok 2023 sú plánované kapitálové výdavky vo výške **959 274,- eur**. (mesto 922 974,- eur a školstvo 36 300,- eur). Zdrojom financovania kapitálových výdavkov budú vlastné príjmy, predaj majetku a prostriedky rezervného fondu.

V tabuľke č. 5 uvádzam prehľad o návrhu rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2023 v eurách podľa jednotlivých programov vrátane prehľadu o absolútnom rozdieli navrhovaného rozpočtu oproti očakávanej skutočnosti za rok 2022.

Tabuľka č. 5

P. č.	Názov programu	Očakávaná skutočnosť 2022	Návrh rozpočtu 2023	Absolútny rozdiel rokov 2023-2022
1	Manažment výkonu samosprávy mesta	0	0	0
2	Komunikujúce mesto	0	0	0
3	Podporné interné služby	165 044	25 000	-140 044
4	Klientské služby	25 000	30 000	5 000
5	Manažment rozvoja mesta	367 560	245 000	-122 560
6	Životné prostredie mesta	531 601	228 474	-303 127
7	Bývanie a nebytové priestory	311 187	55 000	-256 187
8	Doprava	2 831 085	175 000	-2 656 085
9	Sociálna starostlivosť	128 137	0	-128 137
10	Školstvo	499 193	36 300	-462 893
11	Kultúra	290 000	0	-290 000
12	Šport	1 487 905	160 000	-1 327 905
13	Bezpečnosť občanov a návštevníkov	0	4 500	4 500
x	S p o l u	6 636 712	959 274	-5 677 438

Najvyššie množstvo kapitálových výdavkov v roku 2023 v čiastke 245 000,- eur je rozpočtovaných v programe č. 5 Manažment rozvoja mesta (Projektová dokumentácia, realizačná projektová dokumentácia, dofinancovanie stratégie zmeny klímy) a v programe č. 6 Životné prostredie mesta v čiastke 228 474,- eur (detské ihriská, rekonštrukcia rozvodov tepelného hospodárstva).

Oproti očakávanej skutočnosti v roku 2022 je v roku 2023 rozpočtovaný celkový pokles kapitálových výdavkov, ktoré však v priebehu roka môžu byť upravené v súlade s nevyhnutnými potrebami mesta a dosiahnutým skutočným prebytkom za kalendárny rok 2022.

3. Finančné operácie - výdavkové

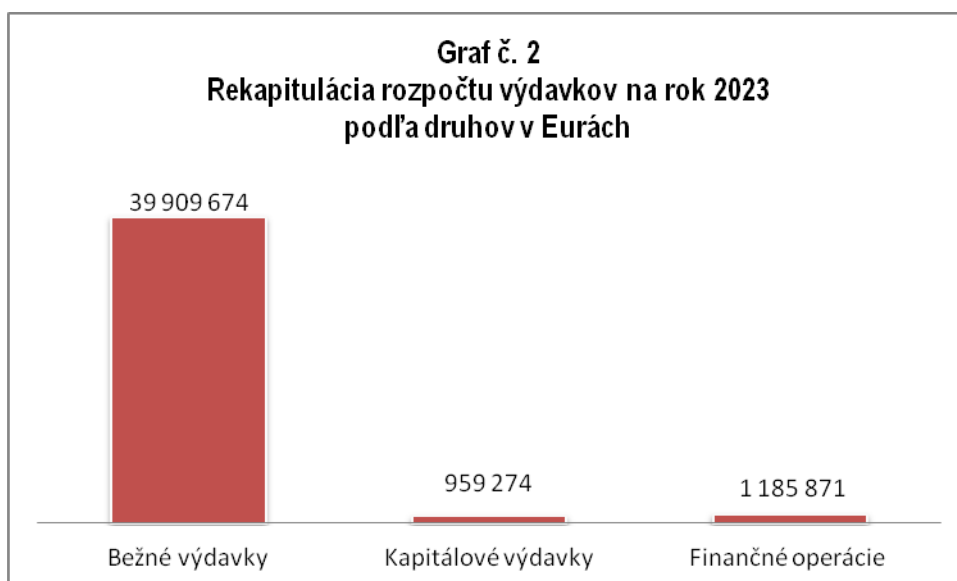
Výdavkové finančné operácie predstavujú splátky dlhodobých bankových úverov a úverov zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB). Úver poskytnutý za výpadok podielových daní ešte v roku 2023 nebude splácaný. Úroky z týchto úverov sú rozpočtovo priradené k bežným výdavkom. Výdavkové finančné operácie na rok 2023 sú rozpočtované v čiastke 1 185 871,- eur.

Dlh mesta k 31. 12. 2022 by mal predstavovať 26,07 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka. Dlhová služba (splátky istín úverov a úroky) k 31. 12. 2022 bude na úrovni 4,11 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka znížených o transfery zo ŠR a EÚ.

Mesto tak aj naďalej bude môcť na plnenie svojich úloh prijímať návratné zdroje financovanie, keďže jeho celková suma dlhu neprekročí 60% a suma splátok návratných zdrojov financovania neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka (zákon č. 583/2004 Z. z.)

4. Rekapitulácia návrhu rozpočtu výdavkov mesta na rok 2023

Návrh rozpočtu výdavkov mesta na rok 2023 je v čiastke **42 054 819,- eur**. Prehľad podľa druhu výdavku uvádzame v grafe č. 2.

Pri tvorbe návrhu rozpočtu výdavkov na rok 2023 sa vychádzalo z požiadaviek jednotlivých správcov kapitol, riaditeľov rozpočtových a príspevkových organizácií pričom boli vzaté do úvahy aj zdrojové možnosti mesta.

Veľký nárast výdavkov je hlavne v školstve, kde sú prenesené kompetencie kryté transfermi zo ŠR, ale originálne kompetencie (materské školy, ŠJ, CVČ, ZUŠ, školské kluby) sú plne hradené mestom.

Avizované zvýšenie cien energií, vysoká inflácia, zvýšenie miezd zamestnancov v zmysle kolektívnej zmluvy, ako aj ďalšie legislatívne zmeny nebudú dostatočne pokryté príjmom z podielovej dane, ktorý bol zverejnený v celoslovenskej prognóze. Mesto tak bude musieť tieto služby občanom dofinancovať

zo svojich príjmov z miestnych daní a z miestnych poplatkov, príp. ďalších nedaňových príjmov. V návrhu rozpočtu pre rok 2023 sa rozpočtujú vyššie výdavky aj na úroky a výdavky súvisiace s dlhovou službou.

5. Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu

Súčasťou návrhu rozpočtu na rok 2023 je aj Programový rozpočet mesta na rok 2023 a na roky 2024 - 2025. Návrh rozpočtu obsahuje zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu, je zostavený v programovej štruktúre, výdavky rozpočtu sú rozdelené do programov, každý program má zadefinované konkrétne zámery, ciele a ukazovatele, ktoré chce obec v programovom období dosiahnuť.

Programová štruktúra je tvorená 13 programami. V návrhu sú uvedené plánované merateľné ukazovatele na rok 2023 a na dva rozpočtové roky bezprostredne nasledujúce po aktuálnom roku. Programový rozpočet sa bude konfrontovať so skutočnosťou formou jeho polročného monitorovania a koncoročného hodnotenia. Ich výsledky bude využívať aj hlavný kontrolór pri návrhu a výkone kontrol v nasledujúcich obdobiach.

III. ZHRNUTIE

Objektívne treba skonštatovať, že príprava rozpočtu na rok 2023 prebiehala vo veľmi neistých a zhoršujúcich sa ekonomických podmienkach, v období kulminujúcich kríz.

Hlavným cieľom rozpočtu na rok 2023 preto bude čo najvýznamnejšia kompenzácia, resp. eliminácia negatívnych dopadov predmetných kríz. Z nich ekonomicky najzásadnejším a najnákladnejším bude asi boj s energetickou krízou.

Návrh rozpočtu verejnej správy zároveň reflektoval na neistotu schválenia vládneho návrhu rozpočtu v Národnej rade SR a hroziaceho rozpočtového provizória.

Makroekonomické prognózy rozpočtu podľa MF SR predpokladajú, že deficit verejných financií SR by mal v budúcom roku vzrásť na 6,44 % hrubého domáceho produktu (HDP) z tohtoročných takmer 5 %.

Návrh rozpočtu mesta na rok 2023 je zostavený ako **vyrovnaný** vo výške 42 054 819,- eur na strane príjmov a výdavkov. Tým je splnená jedna zo zákonných podmienok vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Do rozpočtu na rok 2023 budú zapojené nevyčerpané účelové dotácie na bežné a kapitálové výdavky v čiastke 150 371,- eur, finančné prostriedky rezervného fondu v čiastke 60 000,- eur na financovanie investícií. Na bežné výdavky sa rozpočtujú finančné prostriedky z fondu prevádzky, údržby a opráv v čiastke 20 000,- eur.

Kapitálové výdavky na rok 2023 sú programovo rozpočtované do programov číslo 3, 5, 6, 8, 10, 12, 13, pričom najviac finančných prostriedkov je rozpočtovaných do programov č. 5, 6, 8 a 12.

Stav a vývoj dlhu obce k 31. 12. 2022 bude v súlade s § 17 odsek 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Na zabezpečenie a dodržanie zásad hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti pri plnení navrhovaného rozpočtu v roku 2023 odporúčam:

- priebežne sledovať skutočný prídel podielovej dane počas celého roku 2023, ako rozhodujúcej časti bežného príjmu rozpočtu mesta,
- aj naďalej hľadať nové zdroje naplnenia príjmov rozpočtu a dbať na racionalizáciu spotreby výdavkovej časti rozpočtu,
- dbať na hospodárne a efektívne využívanie majetku mesta, ktorý bol zverený do správy príslušnej rozpočtovej, príspevkovej a obchodnej spoločnosti mesta,
- hľadať možnosti efektívneho dofinancovania nárastu výdavkov v Domove dôchodcov spôsobený poklesom počtu klientov, ktorý nie je pokrytý transferom zo ŠR,

- dbať na efektívne a hospodárne využívanie prenajímaných priestorov vo vlastníctve mesta, vykonať analýzu týchto priestorov a vykonať ich optimalizáciu a navrhnúť ich optimálne využitie,
- nízky rozpočet na investície v návrhu rozpočtu na rok 2023 využiť ako nástroj finančných úspor, odborného posúdenia a efektívnejšieho výberu investičných projektov,
- energetickú krízu využiť ako jedinečnú príležitosť urýchleného prechodu samosprávy na obnoviteľné zdroje energií, zapojiť sa do národného projektu Klimatické a energetické výzvy pre samosprávy (budovanie obnoviteľných zdrojov energií, vytváranie energetických komunít, budovanie tepelného hospodárstva, ktoré je založené na biomase tam, kde je lokálne dostupná, organizovanie spoločných verejných obstarávaní cien elektriny a plynu a pod.),
- dbať na efektívne zapojenie výšky získaných finančných zdrojov z priaznivého výsledku hospodárenia za rok 2022 do rozpočtu v roku 2023,
- v priebehu roka aktívne sledovať vývoj a plnenie kalkulovaných ekonomicky oprávnených nákladov vyplývajúcich zo Zmluvy o výkone vo verejnom záujme v mestskej autobusovej doprave, keďže je predpoklad, že rozpočtovaný výdavok na vykrytie straty za rok 2023 pri zabezpečovaní MVD bude nedostatočný,
- pri poskytovaní dotácií fyzickým a právnickým osobám – podnikateľom dbať na dôsledné dodržiavanie platného VZN o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta, dodržiavať zásady hospodárnosti, efektívnosti, účelovosti a účinnosti pri používaní verejných prostriedkov všetkými subjektmi, ktorým boli finančné prostriedky z rozpočtu mesta poskytnuté,
- využívať výsledky polročného monitorovania a koncoročného hodnotenia programového rozpočtu mesta pri zostavení návrhu viacročného rozpočtu mesta,
- sledovať aktuálny vývoj hospodárenia mesta počas celého rozpočtového roka, úpravy schváleného rozpočtu vykonávať rozpočtovými opatreniami v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy č. 583/2004 Z. z.,
- efektívne a účinne v zmysle platných zákonov vymáhať všetky druhy nedoplatkov (daňové aj nedaňové) po lehote splatnosti a vyvíjať aktivity k zamedzeniu ďalšieho vzniku pohľadávok po lehote splatnosti,
- dôsledne dodržiavať zákon o finančnej kontrole a audite ako účinný nástroj k zabezpečeniu hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri používaní alebo poskytovaní verejných prostriedkov,
- dôsledne dodržiavať zákon o slobodnom prístupe k informáciám pri povinnom zverejňovaní zmlúv, faktúr a objednávok na webovom sídle mesta a v centrálnom registri zmlúv.

Na základe môjho odborného stanoviska, dostupných informácií a skutočností, ktoré mi boli známe v čase rozpočtového procesu :

odporúčam Mestskému zastupiteľstvu Spišská Nová Ves

s c h v á l iť

návrh rozpočtu mesta Spišská Nová Ves na rok 2023

a

zobrať na vedomie

návrh viacročného rozpočtu mesta Spišská Nová Ves na roky 2024 – 2025.

Ing. Peter Biskup, v. r.
hlavný kontrolór mesta